

ЖЕКЕ ҚАРЖЫ

Жылжымайтын мүлікке
инвестициялар салу

Сұрақтар

- Жылжымайтын мүлікке инвестиция салу ерекшеліктері.
- Жылжымайтын мүлікке инвестиция құю алдындағы қарастырылатын факторлар.
- Жылжымайтын мүлікті инвестициялаудың артықшылықтары мен кемшіліктері.

Отандық және шетелдік сарапшылардың айтуынша, бүгінгі таңда жылжымайтын мүлікке ақша салу инвестициялардың ең сенімді тәсілі болып табылады. Атақты миллионер, бизнесмен Роберт Кийосаки өзінің «Бай әкенің инвестициялау туралы ережелері» атты кітабында “Менің бай әкем келесі көзқарасты ұстанатын. Оның формуласы бизнесті құру және олардан түсетін қаражатқа жылжымайтын мүлік пен бағалы қағаз активтерін сатып алу болып табылады. Бұл формула кем дегенде 200 жыл бойы байлықты жасаудың ең жақсы рецепті болды.” деп жазады. Жылжымайтын мүлікке ақша салу көптеген жылдар бойы пайда табудың тұрақты түріне айналған. Әрине, жылжымайтын мүлікке инвестициялар құю үшін бастапқы капитал қажет. Жылжымайтын мүлік – шағынды талап етеді, бірақ өте тұрақты табыс көзі болып есептеледі. Егер сіз оны жалға берсеңіз, онда қолма-қол ақша аласыз, егер онда өмір тұсаңыз, онда тұрғын үйді жалға алудан үнемдейсіз. Яғни, өз капиталыңызды жылжымайтын мүлікке салсаңыз, оны сақтап қана қоймай, сонымен бірге көбейте аласыз. Алайда, жылжымайтын объектіге өз қаражатын салу барысында кез келген қаржы мәмілелері инвестициялық процестің бірнеше маңызды элементтерін міндетті түрде ескеруі тиіс: салымдардың белгіленген мерзімдерін, салымдардың мөлшерлері мен нысандарын, тәуекелдің ұштасқан факторлары мен нақты жоспарланған күтілетін пайданы. Дегенмен, бұл инвестициялау әдісі ең тұрақты және сенімді болып саналады. Оған инфляция, девальвация немесе дағдарыс қорқынышты емес. Сенімділік дегеніміз не? Инвесторлардың көпшілігі инвестициялардың сенімділігі деп олардың капиталдарының сақталу кепілдігін ғана емес, сонымен қатар өз салымдарынан кіріс алу мүмкіндігін де түсінеді. Егер қысқа мерзімді кезеңде инвестор жинақтарды кепілді сақтау және оларды инфляциядан қорғау үшін пайданы құрбан ете алса, онда ұзақ мерзімді кезеңде табысты да күтеді.

Жылжымайтын мүліктің инвестициялық актив ретіндегі ерекшеліктерінің бірі – оның сенімділігі. Тәуекелсіз активтер болмаса да, пәтерлер, офистік үй-жайлар, қонақ үй нөмірлері және басқа да осындай активтер бағалы қағаздарға немесе бизнеске салынған салымдарға қарағанда инвестициялар үшін қауіпсіз болып саналады. Неліктен?

Біріншіден, жоғарыда аталғандардың барлығы - бұл сандар мен қағаз емес, шын мәнінде бар объектілер. Кәсіби тілмен айтқанда, бұл экономикалық дағдарыс жағдайында да құнсыздануы мүмкін емес нақты активтер.

Екіншіден, жылжымайтын мүлік нарығы тұтастай алғанда экономикалық өзгерістерге аз сезімтал және өзгерістерге баяу жауап береді, оның дамуын әдетте бағалы қағаздар немесе валюта нарығындағы динамикаға қарағанда оңайырақ болжауға болады.

Әлемдік жылжымайтын мүлік нарығының талдаушылары оның тұрақты дамуы мен осы сектордағы инвестицияларды орналастырудың жоғары табыстылығы туралы айтады. 2017 жылы осы салаға инвестициялар көлемі соңғы онжылдықта ең жоғары болды.

Cushman & Wakefield зерттеу мәліметтері бойынша, 2017 жылы инвесторлар жылжымайтын мүлікті сатып алуға \$1,5 трлн салды, бұл өткен жылғы деректерден 4% - ға артық.

Жылжымайтын мүлікке инвестиция құю алдындағы қарастырылатын факторлар да көп.

Жылжымайтын мүлікке инвестиция салмас бұрын нарықты түрлі критерилері бойынша талдап нақты жоспар құрып алған абзал. Ол критерилердің қатарына мыналар жатуы мүмкін:

1. Пәтерлерге инвестиция құю ерекшеліктері

Пәтерге инвестиция құю пайдасына негізгі дәлел - олардың қол жетімділігі. Пәтерді тіпті өз қаражаты болмаса да ипотекаға алып, несиені түсетін пәтер ақысынан төлесе болады. Егер сіздің мақсатыңыз осындай тұрғын үйді жалға беруден кіріс алу болса, онда пәтерді тапсыру, әрине, тұтас үйге қарағанда оңай. Өйткені, әдетте жалға алушылар жұмысқа және инфрақұрылымдық секторға жақын баспана іздейді – мектептерге, балабақшаларға, үлкен қалаларда тұрғын үйдің метроға жақындығы маңызды көрсеткіш болып табылады.

2. Жеке меншік үйге инвестиция салу мүмкіндіктері

Жеке тұрғын үйдің пәтерден негізгі айырмашылығы төмен коммуналдық шығындар болып табылады. Бұл тұрғыда жеке үй тиімдірек. Сонымен қатар, өз үйіңізде кез келген жөнделулерді немесе ғимаратты қайта салуды жүзеге асыра аласыз, ал пәтерде көп нәрсені өзгерте алмайсыз, егер пәтер ипотекаға сатып алынған болса, онда тіпті қарапайым тұсқағаздарды ауыстыру үшін банктің рұқсатын сұрауға тура келеді. Әрине, тұрғын үйді іске асыру қиын болады, алайда жердің жақсы учаскелерінің бағасы да өсетіндіктен мұндай жылжымайтын мүліктің қажеттілігі тек қана өсуде.

3. Тұрғын үй орналасу орнын қарастыру

Басқа аспектілерден басқа, қандай да бір жылжымайтын мүлікті сатып алуға шешім қабылдас бұрын, сіз қаражат салатын аймаққа «түзету» жасауға тура келеді. Мәселен, ірі қалаларда пәтерлер көп – орналасуы, бағасы төмен және жинақы болуына байланысты. Қалаларда аз мағынасы қарастыру нұсқалары сатып алу дәл жеке үй. Алайда, әрине, негізгі бағыт ретінде сіз салғыңыз келетін сома болады – бір аймақта пәтердің құны үй құнынан аз болады.

4. Коммерциялық жылжымайтын мүлікке инвестициялар құю

Коммерциялық үй-жайларға, сауда кешендеріне, бизнес – орталықтарға және ойын-сауық орталықтарына қаражат салу-бұл өз қаражатын сақтау және ұзақ уақыт бойы пайда табу үшін тамаша мүмкіндік. Қала тұрғындарының әл-ауқаты біртіндеп өсуде болғандықтан, жыл сайын олар әр түрлі қажетті заттарды сатып алуға және ойын-сауыққа көп қаражат жұмсай алады. Коммерциялық жоспардың жылжымайтын мүлікке ақша салу бірден пайда әкеледі, өйткені мұнда қуатты айналым капиталы іске қосылған. Осылайша, еркін қаржылары бар немесе несие алатын инвесторлар өз қаражатын сауда орталықтарына немесе ойын-сауық кешендеріне сала алады.

5. Жер телімдеріне инвестициялар салу

Жерді сатып алу-бұл өткен ғасырдың қаржы қаражатын ең тиімді салу, әсіресе мұны кәсіпкерлер әлемдік қаржы дағдарысы басталғанға дейін жиі пайдаланды. Кейіннен оларды сатып алу соншалықты тиімді емес, себебі көптеген бизнесмендер әлі күнге дейін өтімсіз жер телімдерінен құтылуға тырысуда. Бұл қаржы дағдарысы кезеңінде қала сыртындағы жылжымайтын мүліктің отандық нарығында көптеген құрылыс объектілері қатып қалғандықтан. Бүгін, өз қаржыларын жерге салғысы келетін инвестор өз бетінше немесе беделді көздердің көмегімен болашақта қандай учаскелер сұранысқа ие болатынын, ал қайсысы жоқ екенін шешуі тиіс. Жер учаскесі нарықта талап етілуі тиіс, ал оның қатысуымен сатып алу-сату мәмілелері барынша қысқа мерзімде іске асырылуға тиіс. Бұл жағдайда жеке құрылысқа және ауыл шаруашылығы мақсатындағы құрылысқа арналған учаскелер, әсіресе, егер оларды саяжай ретінде пайдалануға рұқсат болса, неғұрлым тұрақты болып табылады.

Жылжымайтын мүлікті инвестициялаудың артықшылықтары мен кемшіліктері де бар.

Неге адамдар жылжымайтын мүлікке инвестиция салады?

- Қаржылық тәуелсіздік. Көптеген инвесторлар үшін жылжымайтын мүлік жасайтын ақша ағындары есебінен қаржылық тәуелсіздік алу мүмкіндігі инвестициялаудың басты себептерінің бірі болып табылады. Кейбіреулер өз жұмысына қанағаттанбайды және жеке бизнес ашуға ұмтылады, кейбіреулер бағалы қағаздар нарығында табыс табуға тырысады, енді біреулер өз болашағын жылжымайтын мүлікке ақша салу арқылы қаржымен қамтамасыз етеді. “Жылжымайтын мүлікке сауатты инвестициялау арқылы болашақ өміріңізге қомақты капитал жинақтауға болады” дейді Роберт Кийосаки.

- Бақылау. Кейбір инвесторлар жылжымайтын мүлікке ақша салады, өйткені олар бағалы қағаздарға инвестиция салғаннан гөрі жылжымайтын мүлік нарығына көбірек бақылау жасайды.
- Балама. Жылжымайтын мүлікке инвестициялаудың артықшылықтарын саралайтын көптеген инвесторлар бұл олардың инвестициялық портфелінің құрамдас бөлігі ғана екенін мойындайды. Дегенмен, жылжымайтын мүлікті инвестиция тәуекелдерін әртараптандыру тәсілі ретінде қарастыруға болады.

Жылжымайтын мүлікке инвестициялаудың 5 артықшылығы бар:

1. Ақша ағыны. Егер сіздің жылжымайтын мүлікті ұстауға арналған ай сайынғы шығыныңыз, яғни коммуналдық төлемдер, кредит бойынша төлемдер жалға беруден аз болса, онда сізге қосымша ақша ағыны келеді. Осылайша, пассивті табыс көзі ретінде қарастыруға болады.
2. Өсу үрдісі. Жалпы алғанда, жылжымайтын мүлік уақыт өте келе өз құндылығын арттыру үрдісі бар. Бұл жылжымайтын мүлік нарығының табиғи өсуі нәтижесінде да, жылжымайтын мүлік объектісінің құнын жақсарту, ремонт арқылы да жоғарылатуға болуы мүмкін.
3. Инфляциядан қорғану. Жылжымайтын мүлік депозиттік салымдар немесе бағалы қағаздар сияқты инфляциялық процестерге сезімтал емес. Сондықтан кейбір инвесторлар инфляцияны хеджирлеу мақсатында оған мақсатты түрде инвестиция салады.
4. Салықтық артықшылықтар. Көптеген елдерде түрлі салық артықшылықтары бар, пайда барынша жылжымайтын мүлік инвестициялау кезінде пайдалануға болатын заңнамадағы тетіктерге де байланысты жоғарылауы мүмкін.
5. Қаржылық тұтқаның күші. Белгілі инвестор және «Бай әке, кедей әке», «Ақша ағыны квадранты» бестселлерлердің авторы Роберт Кийосаки, жылжымайтын мүлікке ақша салу - бұл инвестициялаудағы ең қуатты құралдардың бірі екенін айтады. Өзінің кітаптарында ол 5 сағат ішінде жылжымайтын мүлікпен жүргізілген операциялардан 40 мың доллар табыс тапқанына нақты мысал келтіреді.

Сіз жылжымайтын мүлікке ақша саласыз ба? Жылжымайтын мүлік бағасы үнемі өсіп жатқандықтан оған салынатын инвестицияға ешқандай қауіп төнбейді. Расында солай ма, бұл ең қауіпсіз, тәуекелі төмен инвестиция құю түрі ма? Шын мәнінде, жылжымайтын мүлікке инвестиция салу - барлық басқа инвестициялар секілді өз ерекшеліктері мен белгілі бір кемшіліктері мен артықшылықтары бар бір ғана инвестиция түрі. Оның да артықшылықтары мен кемшіліктері бар.

Жылжымайтын мүлікті инвестициялау ерекшеліктерінің бірі - үлкен бастапқы капиталды міндетті түрде қажет етуі. Үйді немесе пәтерді сатып алу үшін екі-үш мың доллар көлеміндегі қаражат жеткіліксіз екі бәрімізге мәлім. Соған қарамастан, қазіргі заманғы жылжымайтын мүлік нарығында шағын инвесторлар үшін тіпті тұрғын үй салуға мүмкіндік беретін тетіктер жеткілікті дамыған. Бұл жағдайда, біз құрылыс жобаларына қаржы салу туралы ертерек сатыларда немесе коммерциялық емес үй-жайларда туралы айтып отырмыз. Әрине, жылжымайтын мүлік құнының құрылысы кезінде үнемі өсіп отырады және мұндай инвестициялардың пайдасы өте ауқымды болуы мүмкін.

Әрине, сатып алу көптеген маңызды факторларды, мысалы, аймақтың ерекшелігін, жылжымайтын мүлік сапасын, ұсыныс пен сұраныс арақатынасын және басқа да нарықтық шындықтарды ескеруі керек. Пайда табудың дәлдігі туралы айту мүмкін емес, себебі бұл пайыз өте айқын емес және нақты жағдайға байланысты. Мысалы, жақсы аумақта орналасқан бір бөлмелі пәтер 5 жылда 10% -ға қымбаттауы мүмкін, ал құрылыс салуға байланысты жаңа гараж құрылысына салынған инвестиция тек бір жылда 50% -дан артық әкелуі мүмкін.

Әрине, жылжымайтын мүлікке ақша салу көбінесе негізгі инвестиция емес, бірақ қазірдің өзінде үнемдеу және сақтау үшін қауіпсіз жерге ақша салу қажет болған кезде тиімді орын. Кейбір ерекше жағдайларда жылжымайтын мүлікке салынатын инвестициялар бір-екі жыл ішінде айтарлықтай табыс әкелуі мүмкін. Бірақ бұл сирек кездеседі.

Жылжымайтын мүлікке салынатын инвестициялардың бағалы қағаздармен салыстырғанда артықшылықтары

- Акционерлердің дивидендтері тоқсан сайын төленеді (корпорацияның дивидендтік саясатына байланысты). Жылжымайтын мүлік иесі жалға төлемдерін ай сайын алады.
- Жылжымайтын мүлікке инвестициялардан түскен ақшалай қаражат ағыны тұрақты, себебі жалдау шартына негізделген болып табылады. Акциялар бойынша дивидендтер негізінен компанияның ағымдағы кезеңдегі табысты қызметіне, сондай-ақ бухгалтерлік баланстың қаржылық көрсеткіштеріне және пайдалар мен шығындар туралы есептерге тәуелді.

- Қор нарығының құбылмалылығы жылжымайтын мүлік нарығынан бірнеше есе жоғары. Өзіңізге сот болыңыз - кез-келген компанияның үлесі күніне ондаған рет өзгеруі мүмкін, ал үйдің құны әлдеқайда тұрақты. Жылжымайтын мүлікке салынған инвестициялар қорларға қарағанда тәуекелге ұшырайды деп есептелінеді.
- Жылжымайтын мүлік негізгі кемшіліктерінің бірі оның өте төмен өтімділігі болып табылады. Егер сіз шұғыл түрде ақшаға мұқтаж болсаңыз, үйді жылдам сататын болсаңыз, егер сіз жақсы жеңілдік жасамайсыз. Ықтимал қауіп-қатер форс-мажор (табиғи апаттар, әскери іс-қимылдар) болуы мүмкін, соның нәтижесінде жылжымайтын мүлік құнының күрт төмендеуі мүмкін.

Тұтастай алғанда, жылжымайтын мүлікке инвестициялар - салыстырмалы сенімділік пен тұрақтылықпен сипатталатын инвесторлар арасында танымал құрал. Жылжымайтын мүлік ақшаны ғана емес, инфляциядан сақтандыру және әртараптандыру арқылы инвестициялық портфель тәуекелдерін азайта алады.

Жылжымайтын мүлікті инвестициялау үшін несие алу пайдалы ма? Әр адам бүгінгі күні ақша табуға ұмтылады, сондықтан өте ақылға қонымды сұрақ туындайды, жылжымайтын мүлікке салынатын инвестициялар үшін несие алу пайдалы ма? Жеке инвестор үшін бұл қаншалықты пайдалы? Шындығында, банктің пайыздық мөлшерлемелері өте жоғары, ал жылжымайтын мүлік бағасының өсуі және белгілі бір тәуекелдер көбінесе жылжымайтын мүлікке салынатын несиелерге салынған қаражатқа жатпайды. Бұл жеке инвесторлар үшін.

Дегенмен, құрылыс немесе құрылыс компаниясы жылжымайтын мүлікке инвестиция салу үшін қарыз ала алады. Статистикалық деректерге сүйенсек, бүгінгі таңда кейбір аймақтардағы тұрғын үй сатып алу өте тиімді болып саналады. Осылайша, құрылыстағы жылжымайтын мүліктің пайдасы жылына 200-300% жетуі мүмкін. Қалай болғанда да, маман үшін де құрылыс объектісінің инвестициялық тартымдылығын пайда табу көзі ретінде анықтау өте қиын. Бұл жылжымайтын мүлік нарығының барлық үрдістерін ескеретін болжамды талап етеді.

Жылжымайтын мүлікке салынған инвестициялар, кемшіліктерге қарағанда, артықшылықтарға ие. Мысалға, бұл әдісдің басты артықшылығы - инвестордың тұрақты табысы бар, өйткені, жылжымайтын мүлік бағасы әрдайым көтеріледі және олар ұзақ уақыт бойы айтарлықтай төмендей бермейді. Егер сіз жылжымайтын мүлікті жалдау үшін ғана жалға берсеңіз, онда инвестор көптеген жылдар бойы кепілденген пассивті кіріспен қамтамасыз ете алады. Жылжымайтын мүлікке инвестиция салу арқылы инвестор капиталдың қауіпсіздігі үшін тыныш болуы мүмкін. Тіпті егер ұзақ уақыт бойы мүлдем тұрып қалса, онда ол үшін бағасы да көтеріледі.

Пәтерде немесе үйде жоғары сапалы жөндеу жасасаңыз, онда ол үшін бағасы да айтарлықтай артады, нәтижесінде ол ең жоғары баға бойынша сатылады немесе жалға беріледі. Пәтерге, үйге және жерге деген сұраныс әрдайым болған және болады, өйткені адамдар әрдайым өздерінің бастарында баспана болғанын қалайды, сонымен қатар, жеке меншікке ие болған адам әрқашан осы мүліктің қауіпсіздігіне қарсы несие көлемін алуға үміттенеді.

Жылжымайтын мүлікке салынатын инвестициялардың негізгі кемшілігі оның салыстырмалы түрде жоғары құны, сондай-ақ объектіні сатуға қолайлы уақытты күту қажеттілігі болып табылады. Сонымен қатар, жылжымайтын мүлікке салынатын инвестициялардан кіріс алу үшін оны қадағалау керек, яғни жөндеу жүргізуге, жылжымайтын мүлікті сақтандыруға, техникалық қызмет көрсету және т.б. қажет. Қайталану кезеңінде жылжымайтын мүлік арзанырақ болуы мүмкін. Сондықтан, одан барынша табыс алу үшін қолайлы сәтті күту керек.

Сонымен қатар, форс-мажорлардың мүмкіндігі де бар. Жылжымайтын мүлік объектісінің бағасы ескерілмеген, күтпеген жағдайларға байланысты күрт төмендейді. Мысалы, экологиялық таза аудандағы пәтерлер жақын маңда зауыт немесе автожол салса, арзандайды. Нәтижесінде инвестор ештеңе таппай, салынған ақшаның бір бөлігін жоғалтуы мүмкін.

Сондай – ақ, жылжымайтын мүлік объектісіне инвестиция салар алдында осы қызмет түріне қатысты заңдарды мұқият зерделеу қажет: онда бірқатар елеулі нюанстар табылуы мүмкін. Жалпы алғанда, жылжымайтын мүлікке инвестициялар капитал салымдарының өте маңызды түрі болып табылады, алайда бұл мүлік объектісін мұқият зеріттеп, нарықтық және заңнаманың қыр-сырын терең зерттеуді талап етеді.

19-дәрістің түйіндемесі

Жылжымайтын мүлікке инвестиция салу маңыздылығы

Жылжымайтын мүлікке инвестициялау-тұрақты табыс алудың ең тиімді тәсілдерінің бірі. Сондықтан инвестициялаудың бұл түрі кәсіпкерлер арасында ғана емес, белгілі бір капиталы бар және оны айтарлықтай көбейткісі келетін қарапайым азаматтар арасында да танымал.

Жылжымайтын мүлікке инвестиция салу артықшылықтары

Басқа инвестициялау түрлерімен салыстырғанда, жылжымайтын мүлік инвестициялары айқын артықшылықтарға ие. Біріншіден, жылжымайтын мүлікке ақша салып, сіз өз капиталыңызды құнсызданудан тиімді қорғайсыз. Екіншіден, мұндай капитал салу салымшыдан осы салада қандай да бір ерекше білім мен тәжірибені талап етпейді. Ең бастысы, сіз банк салымына қарағанда тұрақты және үлкен мөлшерде табыс ала аласыз.

Пәтерге инвестиция салу ерекшеліктері

Жылжымайтын мүлік нарығындағы инвестициялаудың ең тартымды және танымал түрі пәтер сатып алу болып табылады. Бұл жағдайда артықшылық жылжымайтын мүлік бағасы құлдыраған кезде жалға беру бағасы керісінше өседі. Сондықтан пәтерді жалға бере отырып, тиімді табыс алуға болады. Жылжымайтын мүлік объектісін таңдау кезінде оның орналасу орны өте маңызды, өйткені сіз алатын пайда сомасы осы критериге де байланысты. Сондықтан мұндай жылжымайтын мүлікті ірі қалаларда сатып алған дұрыс. Сонымен қатар, жақын жерде ыңғайлы көлік тұрағы мен метро станциясының болуы үлкен маңызға ие.

Салынып жатқан құрылыс объектілеріне инвестиция салу

Салынып жатқан құрылыс объектілеріне, ұрғын үй құрылысына инвестиция салда өте тиімді. Жер учаскесін сатып алу және үй салу үлкен капитал салуды талап ететініне қарамастан, бұл шығындар міндетті түрде өтеліп отырады, әсіресе үй ыңғайлы және тартымды жерде орналасқан жағдайда. Құрылыс кезінде пәтердің құны қолданысқа берілгенге кезеңге қарағанда арзанырақ болады. Объект қолданысқа берілген соң жылжымайтын мүліктегі бөлігіңізді қымбатырақ сатуға мүмкіндік аласыз.

Коммерциялық жылжымайтын мүлікке инвестициялар құю

Егер сізде пәтерді немесе үйді сатып алу үшін үлкен сома болмаса, бірақ капиталыңызды «жұмыс істеткіңіз келсе» онда сіз коммерциялық жылжымайтын мүлікке, мысалы қоймалар, кеңселер, тіпті сауда орталығында шаршы метрлерге тиімді инвестициялай аласыз. Бұл әдістің салыстырмалы түрде құны төмен, сондай-ақ алаяқтықпен байланысты тәуекелдер әлдеқайда аз. Сонымен қатар, мұндай жылжымайтын мүлікті ресімдеу процесі аз күш пен уақытты алады, ал пайда тұрақты және ұзақ мерзімді алуға болады.

Дербес жұмыстарға арналған тапсырмалар

- Жылжымайтын мүлікке инвестиция салу ерекшеліктерін тәжірибелік мысалдарды келтіре отырып түсіндіріңіз
- Жылжымайтын мүлікке инвестиция құю алдындағы қарастырылатын факторларды талдаңыз.
- Жылжымайтын мүлікті инвестициялаудың артықшылықтары мен кемшіліктерін атаңыз.

Бақылау сұрақтары:

1. Жылжымайтын мүлікке инвестиция салудың мәні мен мазмұнын түсіндіріңіз
2. Жылжымайтын мүлікке инвестиция салудың түрлері қандай?
3. Жылжымайтын мүлікке инвестиция салудың артықшылықтарын атаңыз
4. Жылжымайтын мүлікке инвестиция салудың кемшіліктері қандай?

Қосымша ресурстар

1. Грэм Бенджамин Разумный инвестор. Полное руководство по стоимостному инвестированию. М.:Издательство Альпина Паблишер, 2017 г. 568 страниц
2. Уоррен Баффетт, Джон Грэхем Правила богатства. Уоррен Баффет. М.:Издательство АВ Publishing, 2017